

Vides pārraudzības valsts birojs

Rūpniecības iela 23, Rīga, LV-1045, tālr. 67321173, e-pasts pasts@vpvb.gov.lv, www.vpvb.gov.lv

Rīgā

25.11.2021

Lēmums Nr. 4-02/103
Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras
piemērošanu

Adresāts:

Rīgas plānošanas reģions, reģistrācijas Nr. 90002222018, adrese: Zigfrīda Annas Meirovica bulvāris 18, Rīga, LV-1050, e – pasts: rpr@rpr.gov.lv.

Plānošanas dokumenta nosaukums:

Rīgas plānošanas reģiona Attīstības programma 2021. – 2027. gadam (turpmāk – Attīstības programma).

Izvērtētā dokumentācija:

Rīgas plānošanas reģiona (turpmāk – Izstrādātājs) 2021. gada 28. oktobra vēstule Nr. 8.7.2/2021/277/N “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*”, Izstrādātāja iesniegums “*Par plānošanas dokumentu Rīgas plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014. -2030. gadam aktualizācijas un Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmas 2021. – 2027. gadam izstrādi*” (turpmāk – Iesniegums), Valsts vides dienesta Lielrīgas reģionālās vides pārvaldes (turpmāk – VVD Lielrīgas RVP) 2021. gada 6. septembra vēstule Nr. 11.2/6392/RI/2021, Dabas aizsardzības pārvaldes Pierīgas reģionālās administrācijas (turpmāk – DAP administrācija) 2021. gada 2. septembra vēstule Nr. 4.8/4953/2021–N un Veselības inspekcijas 2021. gada 11. augusta vēstule Nr. 4.5.-1./27471.

Izstrādātāja viedoklis:

Attīstības programmai un Rīgas plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2014. - 2030. gadam (turpmāk – Stratēģija) aktualizācijai nav nepieciešams veikt stratēģisko ietekmes uz vidi novērtējumu (turpmāk – Stratēģiskais novērtējums), jo izstrādājamie reģiona plānošanas dokumenti pamatā nosaka plānošanas reģiona attīstības stratēģisko ietvaru – mērķus, prioritātes, rīcības virzienus un aktivitātes, kam, galvenokārt, ir ieteikumu un vadlīniju raksturs. Reģiona darbības specifika paredz attīstības procesu koordināciju un saskaņošanu, kā arī sadarbības projektu īstenošanu, kam nav tiešas ietekmes un finansiālās bāzes (reģiona līdzekļus veido, galvenokārt, valsts budžeta dotācija, piesaistītais projektu finansējums) infrastruktūras projektu realizācijai, kas skar vides jomu vai īpaši aizsargājamās dabas teritorijas.

Faktu konstatācija, izvērtējums, argumenti un apsvērumi lēmuma satura noteikšanai:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” (turpmāk – Likums) 23.¹ panta pirmā daļa paredz, ka, uzsākot tāda plānošanas dokumenta sagatavošanu, kuram saskaņā ar šo likumu var būt būtiska ietekme uz vidi, arī uz Eiropas nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju (*Natura 2000*), tā izstrādātājs iesniedz kompetentajai institūcijai (Vides pārraudzības valsts birojs, – turpmāk Birojs) rakstveida iesniegumu. Pirms rakstveida iesnieguma iesniegšanas izstrādātājs konsultējas ar ieinteresētajām vides un sabiedrības veselības institūcijām un iesniegumā pamato nepieciešamību plānošanas dokumentam piemērot Stratēģisko novērtējumu vai iemeslus, kādēļ šāds novērtējums nav nepieciešams. Likuma 23.³ panta 1. punkts noteic, ka Birojs pieņem motivētu lēmumu par to, vai konkrētam plānošanas dokumentam ir nepieciešams Stratēģiskais novērtējums.
2. 2021. gada 28. oktobrī Birojā saņemta Izstrādātāja 2021. gada 28. oktobra vēstule Nr. 8.7.2/2021/277/N “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*” un Iesniegums, lūdzot Biroju pieņemt lēmumu par Stratēģiskā novērtējuma piemērošanu vai nepiemērošanu plānošanas dokumentiem. Atbilstoši Iesniegumam:
 - 2.1. Plānošanas dokumentu hierarhiskā saistība ar citiem plānošanas dokumentiem un ietekmi uz tiem noteikta Attīstības plānošanas sistēmas likuma 9. pantā. Reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija ir ilgtermiņa attīstības plānošanas dokuments, kam hierarhiski pakārtota ir reģiona attīstības programma, kas ir vidēja termiņa attīstības dokuments. Reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumenti ir hierarhiski pakārtoti nacionālā līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem, bet reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem hierarhiski pakārtoti ir vietējā līmeņa attīstības plānošanas dokumenti. Attiecībā uz pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentu izstrādi reģiona attīstības plānošanas dokumentiem ir vadlīniju un ieteikuma raksturs. Dažādu plānošanas līmeņu dokumentu hierarhija tiek nodrošināta ar saskaņošanas procedūrām dokumentu izstrādes, kā arī ieviešanas gaitā. Ņemot vērā iepriekš minēto, kā arī vērtējot hierarhisku saistību ar nacionāla līmeņa plānošanas dokumentiem, Stratēģija ir pakārtota Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai līdz 2030. gadam, savukārt Attīstības programma ir pakārtota Nacionālajam attīstības plānam 2021.-2027. gadam.
 - 2.1. Plānošanas dokumenti tiek izstrādāti visai Rīgas plānošanas reģiona teritorijai, kā to nosaka Ministru kabineta 2021. gada 22. jūnija noteikumu Nr. 418 “*Noteikumi par plānošanas reģionu teritorijām*” 2.3. punkts.
 - 2.2. Izstrādājami plānošanas dokumenti tiešā veidā neattiecas ne uz vienu no Likuma 1. un 2. pielikumā minēto darbību īstenošanu. Līdz ar to plānošanas dokumentos netiek ietverti priekšnoteikumi un pamatprasības paredzēto darbību īstenošanai.
 - 2.3. Plānošanas dokumentu saistība ar vides normatīvajos aktos noteikto prasību izpildi tiek nodrošināta plānošanas dokumentu izstrādes gaitā, komunicējot ar vides institūcijām un citām plānošanas procesā iesaistītajām pusēm, identificējot iespējamās vides problēmas un paredzot vides aspektu integrēšanu dokumentos.
 - 2.4. Rīgas plānošanas reģiona teritorijā esošās *Natura 2000* teritorijas ir aplūkojamas interaktīvajā kartē <https://natura2000.eea.europa.eu/>. Plānošanas dokumentos netiek paredzētas darbības ar tiešu ietekmi uz *Natura 2000* teritorijām.
 - 2.5. Ņemot vērā, ka plānošanas reģionam nav īpašumtiesību uz nekustamo īpašumu un nav pieejami savi finanšu līdzekļi investīciju projektu realizācijai, tad attīstības plānošanas dokumentu īstenošanai nav tiešas ietekmes uz īpaši aizsargājamām dabas teritorijām, mikroliegumiem, Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjoslu, īpaši aizsargājamām sugām, to dzīvotnēm. Reģiona attīstības

plānošanas dokumentos netiek paredzētas tādas darbības, kas radītu negatīvu ietekmi uz cilvēku veselību vai vidi. Plānošanas dokumenti neparedz mainīt valstī noteikto esošo īpaši aizsargājamo teritoriju izmantošanu un respektē valsts vides jomas regulējumu.

3. Izstrādātājs atbilstoši Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumos Nr. 157 "*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*" (turpmāk – Noteikumi Nr. 157) III daļā noteiktajam ir veicis konsultācijas par plānošanas dokumentu Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību ar VVD Lielrīgas RVP, DAP administrāciju, Veselības inspekciju par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību:

- 3.1. Veselības inspekcija 2021. gada 11. augusta vēstulē Nr. 4.5.-1./27471 uzskata par iespējamu nepiemērot Stratēģisko novērtējumu plānošanas dokumentiem, jo pēc Rīgas plānošanas reģiona sniegtās informācijas konstatē, ka attīstības plānošanas dokumentos netiek paredzētas tādas darbības, kas radītu negatīvu ietekmi uz cilvēku veselību vai vidi, kā arī plānošanas dokumenti neparedz mainīt valstī noteikto esošo īpaši aizsargājamo teritoriju izmantošanu un respektē valsts vides jomas regulējumu.

- 3.2. DAP administrācija 2021. gada 2. septembra vēstulē Nr. 4.8/4953/2021–N sniedz šādu informāciju un viedokli:

- 3.2.1. Attīstības programmas izstrādē ir jāņem vērā Eiropas Savienības Bioloģiskās daudzveidības stratēģija 2030. gadam un tajā ietvertie dabas aizsardzības mērķi un uzdevumi.

- 3.2.2. DAP administrācijas ieskatā Attīstības programmā jānorāda uz nepieciešamību pašvaldībām veidot jaunas vietējās nozīmes īpaši aizsargājamās teritorijas, kā, piemēram, mežparkus, aizsargājamās alejas, koku rindas, parkus u. tml. Šāda rīcība veicinātu ilgtspējīgu dabas teritoriju attīstību un aizsardzību pašvaldību līmenī.

- 3.2.3. Rīgas plānošanas reģiona viens no apgrūtinājumiem ir Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes aizsargjosla, kurā iekļaujas arī Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastes krasta kāpu aizsargjosla (turpmāk – Krasta kāpu aizsargjosla). Kā noteic Aizsargjoslu likuma 6. panta pirmā daļa, šī aizsargjosla izveidota, lai samazinātu piesārņojuma ietekmi uz Baltijas jūru, saglabātu meža aizsargfunkcijas, novērstu erozijas procesu attīstību, aizsargātu piekrastes ainavas, nodrošinātu piekrastes dabas resursu, arī atpūtai un tūrismam nepieciešamo resursu un citu sabiedrībai nozīmīgu teritoriju saglabāšanu un aizsardzību, to līdzsvarotu un ilgtspējīgu izmantošanu. Katru gadu antropogēnā slodze uz Baltijas jūras piekrasti, it sevišķi Krasta kāpu aizsargjoslu krasi pastiprinās, tāpat pieaug publisko pasākumu popularitāte, kas pulcē vairākus simtus vai tūkstošus apmeklētāju (piemēram, velo sacensības, orientēšanās sacensības, taku skrējieni, pārgājieni, dažāda veida festivāli u.c.), radot būtisku papildus antropogēno slodzi uz jūras piekrastes teritoriju. Kopumā antropogēnā slodze uz Krasta kāpu aizsargjoslu un dabas vērtībām piekrastē arvien pieaug, radot būtisku negatīvu ietekmi uz esošajām dabas vērtībām, tās noplicinot, iznīcinot, kā arī pastiprinot erozijas procesu attīstību.

- 3.2.4. Lai sasniegtu Aizsargjoslu likumā noteikto Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslas izveidošanas mērķi, kā arī Sugu un biotopu aizsardzības likuma 2. pantā minēto mērķi, Attīstības programmā būtu nepieciešams iestrādāt rīcību kopumu antropogēnās slodzes negatīvās ietekmes samazināšanai un ierobežošanai Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā. Līdz ar to Attīstības programmas ietvaros būtu rīcību kopums, kas nodrošinātu, ka Baltijas jūras piekrastes aizsargjoslā antropogēnā slodze tiktu kontrolēta, ka šajā jutīgajā

teritorijā tiktu saglabāti īpaši aizsargājami biotopi, īpaši aizsargājamo augu, putnu sugu dzīvotnes, tiktu nodrošinātas meža aizsargfunkcijas, tiktu novērsta/samazināta erozijas procesu attīstība, tiktu aizsargātas piekrastes ainavas.

- 3.2.5. Ņemot vērā aspektu, ka 2014. gada 5. martā Birojs pieņēmis Lēmumu Nr. 11 “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras nepiemērošanu*” Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2014.-2030. gadam un Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmai 2014.-2020. gadam, un ka Darba uzdevums neparedz Stratēģijas aktualizācijas izstrādes laikā mainīt ilgtermiņa attīstības redzējumu (vīziju) vai stratēģiskos mērķus, DAP administrācija uzskata, ka nav nepieciešams piemērot Stratēģisko novērtējumu Stratēģijai un Attīstības programmai.
- 3.3. VVD Lielrīgas RVP 2021. gada 6. septembra vēstulē Nr. 11.2/6392/RI/2021 norādījusi, ka attīstības plānošanas dokumenti tiks izstrādāti plānošanas reģionam, kas turpmāk apvienos Rīgas un Jūrmalas pilsētas, kā arī Ādažu, Ķekavas, Mārupes, Olaines, Ropažu, Salaspils un Siguldas novadu teritorijas pēc nesen veiktās administratīvi teritoriālās reformas. Ņemot vērā Likuma 4. pantā noteikto un Noteikumu Nr.157 2. punktā norādītos plānošanas dokumentus, kuriem nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, VVD Lielrīgas RVP secina, ka Stratēģijas aktualizācijai un Attīstības programmas izstrādei būtu jāveic Stratēģiskais novērtējums, jo šo teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanai var būt būtiska ietekme uz vidi un cilvēku veselību. Jāņem vērā arī tas, ka līdzšinējai Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un attīstības programmai, to izstrādes laikā, nebija veikts Stratēģiskais novērtējums, taču Rīgas plānošanas reģiona attīstība ir raksturojama kā pati dinamiskākā valstī, kā arī tajā atrodas vairākas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, tai skaitā Eiropas nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas (*NATURA 2000*).
- VVD Lielrīgas RVP vēstulē norādīts uz līdzšinējo pieredzi, ka vietējo pašvaldību teritorijas plānojumu īstenošanā ir nepietiekama vides un cilvēku veselības aizsardzība, piemēram, dzīvojamā apbūve tiek plānota īpaši aizsargājamo biotopu teritorijās, vides trokšņa pārsnieguma teritorijās līdzās rūpnieciskajai apbūvei, kā arī teritorijās, kur nav nodrošināta un netiek plānota centralizētā ūdensapgāde un kanalizācija u.c. vides problēmas. VVD Lielrīgas RVP vērtējumā Stratēģiskā novērtējuma procedūra būtu noderīgs instruments augstākminēto u. tml. problēmu mazināšanā un ieteikumu radīšanā, ja nepieciešamie risinājumi nebūtu iekļauti ilgtermiņa attīstības stratēģijā. Turklāt vērā ņemams ir Teritorijas attīstības plānošanas likuma 18. panta otrajā daļā minētais par nepieciešamību izvērtēt attiecīgajā plānošanas reģionā ietilpstošo vietējo pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentus, kā arī Likuma 3. panta 1. punktā minētais princips: *ietekmes novērtējums izdarāms agrākā paredzētās darbības plānošanas, projektēšanas un lēmumu pieņemšanas stadijā*. Vadoties no labas pārvaldības prakses un lietderības apsvērumiem, VVD Lielrīgas RVP rekomendē izvērtēt iespējas Stratēģisko novērtējumu veikt apvienoti gan Attīstības programmai, gan Stratēģijai.
4. Attīstības programma un Stratēģija nav ietvertas to plānošanas dokumentu vidū, kam saskaņā ar Noteikumu Nr. 157 2. punktu Stratēģiskais novērtējums būtu nepieciešams, neatkarīgi no plānošanas nolūka un saturiskās ieceres. Līdz ar to jautājums par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību izriet no vērtējuma par sagaidāmās ietekmes būtiskumu. Novērtējis ar Izstrādātājas Iesniegumā sniegto informāciju, kā arī vadoties no Likuma 23.² pantā noteiktajiem kritērijiem, Birojs konstatē turpmāk minēto:

- 4.1. Likuma 23.² pants noteic, ka, vērtējot Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, ņem vērā plānošanas dokumenta būtību (23.² panta 1. punkts, tostarp un to, cik lielā mērā tajā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai, ievērojot vietas izvēli, darbības veidu, apjomu, nosacījumus un resursu izmantošanu, kā arī to, cik lielā mērā dokuments ietekmē citus plānošanas dokumentus atšķirīgos plānošanas līmeņos, pastiprina vai rada vides problēmas (23.² panta 1. punkta a., b., c., d. apakšpunkts). Tāpat Likuma 23.² pants 2. punktā noteic, ka jāņem vērā iespējamai ietekmei pakļautās teritorijas un sagaidāmās ietekmes raksturs, – ilgums, summārās ietekmes, pārrobežu ietekmes, avāriju riski u.c. Savukārt Likuma 23.² panta 3. un 4. punkts paredz, ka jāņem vērā ietekmei pakļautās teritorijas jutīgums, tostarp ietekmi uz aizsargājamām dabas un kultūras vērtībām, vides resursiem.
- 4.2. Likuma 4. panta trešās daļas 1. punkts noteic, ka Stratēģisko novērtējumu citu starpā veic plānošanas dokumentiem, kas saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējuma izmantošanu, kurus apstiprina Saeima, Ministru kabinets, pašvaldība, valsts pašvaldību institūcija, cita atvasināta publiska persona vai cits subjekts, kuram deleģēts valsts pārvaldes uzdevums vai valsts īpašuma apsaimniekošana, kuri saistīti ar reģionālo attīstību, zemes izmantošanu, teritoriju plānojumiem un ietver pamatnosacījumus šā Likuma 1. vai 2. pielikumā paredzēto darbību īstenošanai. Savukārt Likuma 4. panta ceturtajā daļā noteikts, ka Stratēģisko novērtējumu veic plānošanas dokumentiem jomās, kuras nav minētas šā panta trešās daļas 1. punktā, ja tie ietver pamatnosacījumus paredzēto darbību īstenošanai un plānošanas dokumenta īstenošana var būtiski ietekmēt vidi. Plānošanas reģiona ilgtspējīga attīstības stratēģija ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, ko atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 18. panta 3. daļā noteiktajam apstiprina ar plānošanas reģiona attīstības padomes lēmumu, savukārt attīstības programma ir vidēja termiņa plānošanas dokuments, ko atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 19. panta trešajā daļā noteiktajam apstiprina ar plānošanas reģiona attīstības padomes lēmumu. Gan plānošanas reģiona ilgtspējīga attīstības stratēģija, gan attīstības programma ir saistīta ar tā teritoriju attīstības plānošanu un izmantošanu.
- 4.3. No iepriekš minētā izriet, ka lielā mērā to, vai plānošanas dokumentam nepieciešams Stratēģiskais novērtējums, nosaka gan plānošanas dokumenta būtība (plānošanas saturs un risinājumi), gan joma vai teritorija, attiecībā uz kuru plānošanas dokuments izstrādāts (ar to saistītās vides problēmas). Šādā kontekstā Birojs vērs uzmanību tam, ka, lai arī Stratēģija un Attīstības programma nav teritorijas plānošanas dokumenti, tomēr tie tiek izstrādāti konkrētai teritorijai (Rīgas plānošanas reģiona teritorijai), kur ir gan tai raksturīgās vides problēmas, gan specifiski noteiktie attīstības mērķi. Šādā ziņā visa veida attīstības plānošanas dokumenti vienmēr ir saistīti arī ar konkrētu plānošanas dokumentā ietvertu teritoriju, vienlaikus vietējo pašvaldību plānošanas dokumenti tiek hierarhiski pakārtoti plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentiem.
- 4.4. Izvērtējot iesniegtos dokumentus, Birojs konstatē, ka Stratēģija ir spēkā esošs plānošanas dokuments, kuru ir paredzēts aktualizēt, savukārt Attīstības programma tiek izstrādāta kā jauns plānošanas dokuments. Ņemot vērā minēto, attiecībā uz Attīstības programmu un Stratēģiju ir konstatējami būtiski atšķirīgi apstākļi, tādēļ, izlemjot jautājumu par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību, izdarāmi arī atšķirīgi apsvērumi. Minētais pamato to, kādēļ Birojs jautājumu par Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamību Attīstības programmai un Stratēģijai izlemj atsevišķi, izdodot divus lēmumus.
- 4.5. Saistībā ar minēto Birojs ņem vērā, ka plānošanas reģionu attīstības programmās netiek detalizēta informācija par precīziem un konkrētiem investīciju projektiem tādā

aspektā, ka tiktu noteikta arī ģeogrāfiska vietas izvēle, darbības apjoms un citi precīzi nosacījumi, tomēr reģionālās attīstības plānošanas dokumenti, kas tiek izstrādāti saskaņā ar Reģionālās attīstības plānošanas likuma un Ministru kabineta 2013. gada 16. jūlija noteikumu Nr. 402 “*Noteikumi par plānošanas reģionu teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem*” nosacījumiem, paredzēti, lai noteiktu vadlīnijas vietējo pašvaldību attīstības plānošanas dokumentiem. Attīstības programma faktiski veido un nosaka reģionālo politiku, definē reģiona attīstības galvenos pamatprincipus, mērķus un prioritātes, kurās īstenojami projekti. Tādēļ apsvērumi, ka ar plānošanas reģiona Attīstības programmu netiek specifiski plānota konkrētu teritoriju un infrastruktūras attīstība (jo to dara attiecīgās pašvaldības), nenozīmē, ka uz tiem neattiecas Likuma 4. panta trešās daļas nosacījums, jo Attīstības programmā tiek ietverti priekšnoteikumi paredzēto darbību un projektu realizācijai. Likuma 4. panta trešā daļa gan reģionālās attīstības plānošanas dokumentus, gan teritoriju plānojumus nepārprotami nodala kā patstāvīgas, Stratēģiskajam novērtējumam pakļaujamās plānošanas jomas, jo kādā no hierarhiskajiem plānošanas etapiem katra konkrētā reģiona attīstības galvenajiem pamatprincipiem, mērķiem un prioritātēm, no kurām izrietēs atbalsta pasākumi un noteikto mērķu sasniegšanai īstenojamo projektu kopums (reģiona pašvaldībās), ir jābūt novērtētām. Proti, mērķu un prioritāšu noteikšana veicama, ņemot vērā arī vides apsvērumus. Šādā ziņā Attīstības programma lielā mērā ietekmē citus plānošanas dokumentus zemākos plānošanas līmeņos, tai skaitā attiecībā uz paredzēto darbību īstenošanu, kam var tikt piešķirts finansējums.

- 4.6. Birojs tāpat ņem vērā, ka Attīstības programmu ir paredzēts izstrādāt saskaņā ar Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģiju līdz 2030. gadam un Nacionālo attīstības plānu 2021.–2027. gadam. Birojs vērš uzmanību tam, ka Nacionālais attīstības plāns 2021.–2027. gadam ir izstrādāts kā jauns plānošanas dokuments, nosakot jaunas prioritātes valsts līmenī nākamajam plānošanas periodam, kas sakrīt ar Attīstības programmas noteikto termiņu īstenošanu. Sagaidāms, ka ar Attīstības programmu tiks mainītas/pārskatītas iepriekšējā plānošanas perioda Attīstības programmā 2014.–2020. gadam noteiktās prioritātes un rīcības virzieni, izstrādāts Rīcības plāns ar plānotajām darbībām, nosakot cita starpā plānotos darbību rezultātus un finanšu avotus, kas lielākajā daļā plānotajām rīcībām ir saistīti ar Eiropas Savienības līdzfinansējumu. Tā kā Rīgas plānošanas reģiona Ilgtspējīgas attīstības stratēģijai un Attīstības programmai 2014.–2020. gadam Stratēģiskais novērtējums nav veikts, šajā gadījumā nevar balstīties uz vides apsvērumu izvērtējumu, kas jau būtu ņemts vērā iepriekš izstrādātajos Rīgas plānošanas reģiona attīstības plānošanas dokumentos, savukārt Nacionālajam attīstības plānam 2021.–2027. gadam Stratēģiskais novērtējums veikts ļoti vispārējā līmenī, bez izvērtēta indikatīvā investīciju projektu kopuma.
- 4.7. Izskatot Rīgas plānošanas reģiona Attīstības programmas 2014.–2020. gadam Rīcības plānā ietvertās plānotās darbības, Birojs konstatē, ka jau iepriekšējā plānošanas periodā atbalstāmās rīcības ir saistītas arī ar vidi ietekmējošiem virzieniem, piemēram, tūrisma un rekreācijas attīstību Baltijas jūras un Rīgas jūras līča piekrastē un iekšējās ūdenstilpēs, tostarp stāvlaukumu infrastruktūras attīstību piekrastē; valsts galveno un reģionālo autoceļu pārbūvi; reģionam nozīmīgu perspektīvo transporta savienojumu izveidi; vietējo komerciālo lidlauku attīstību; mazo ostu un uzņēmējdarbību veicinošas infrastruktūras attīstību piekrastē; pilsētu iekšējā transporta un to savienojumu attīstību Rīgas metropoles areālā un reģionu centros; meliorācijas sistēmu rekonstrukcijas pasākumiem; plūdu risku teritoriju noteikšanu un paredzamo pretplūdu pasākumu ietekmes izpēti; piesārņojuma avotu

identificēšanu un novēšanu; dalīto atkritumu pārstrādi¹, tas ir, jautājumiem, kas lielākoties jārisina visām reģiona pašvaldībām vienoti. Tādējādi Birojs secina, ka Attīstības programma paredzēs turpināt iepriekš paredzēto darbību īstenošanu, turklāt plānojamus pasākumus, lai risinātu arī ar vidi saistītas problēmas (piemēram, piekrastes pieejamība, transporta infrastruktūras attīstība un tūrisma attīstība, applūstošās teritorijas, centralizēto ūdensapgādes un kanalizācijas risinājumu nodrošināšana, gaisa piesārņojums, atkritumu apsaimniekošana, degradētās un piesārņotās teritorijas, u.c.) (Likuma 23.² panta 1. punkta d. apakšpunkts), vienlaikus uz minēto problēmjautājumu risināšanas nepieciešamību norādījusi arī VVD Lielrīgas RVP (skatīt šā lēmuma 3.3. punktu).

- 4.8. Birojs secina, ka Attīstības programma būs nozīmīgs reģionāla līmeņa plānošanas dokuments, kas noteiks un specificēs reģionam raksturīgos attīstības virzienus un prioritātes arī ar vidi saistītu problēmu risināšanai. Tādējādi kā hierarhiski augstākam reģionāla līmeņa dokumentam Stratēģiskā novērtējuma veikšana šajā stadijā ir samērīga un lietderīga, tai skaitā tādēļ, ka – atbilstīgi novērtētu attīstības virzienu gadījumā – to realizācija zemākā līmenī (vietējo pašvaldību līmenī) turpmākajā plānošanā varētu būt iespējama bez atkārtotas vides aspektu pārvērtēšanas, ja vien netiks paredzētas būtiskas jaunas ievirzes.
- 4.9. Ievērojot iepriekš minēto, Birojam nav pamata nonākt pie secinājuma, ka ar Attīstības programmu nevarētu būt saistīti risinājumi, kas aptver Likuma 4. panta trešās daļas 1. punktā noteiktās jomas un prasa pārdomātu, ilgtspējīgu plānošanu.
5. Ņemot vērā iepriekš minēto, Birojs saskaņā ar Likuma 23.² panta 1., 2., 3. un 4. punkta nosacījumiem konstatē, ka Rīgas plānošanas reģiona attīstības programmai 2021.–2027. gadam Stratēģiskais novērtējums konkrētajā gadījumā ir nepieciešams. Stratēģiskais novērtējums veicams atbilstoši Likuma 23.⁵ pantā noteiktajam, tai skaitā, sagatavojot plānošanas dokumenta vides pārskatu, jāņem vērā Likuma 23.⁵ panta pirmajā daļā noteiktais, ka vides pārskatā, lai izvairītos no informācijas dublēšanās, iekļauj tikai tādu informāciju, kas nepieciešama attiecīgajā plānošanas stadijā, kā arī izmanto informāciju, kas iegūta iepriekšējās plānošanas stadijās, iekļaujot nepieciešamo informāciju atbilstošā detalizācijas pakāpē, kas ļauj novērtēt plānošanas dokumentā konkrētās paredzētās darbības.

Piemērotās tiesību normas:

1. Likuma “*Par ietekmes uz vidi novērtējumu*” 4. pants, 23. pants, 23.² pants, 23.³ pants.
2. Teritorijas attīstības plānošanas likums.
3. Ministru kabineta 2004. gada 23. marta noteikumu Nr. 157 „*Kārtība, kādā veicams ietekmes uz vidi stratēģiskais novērtējums*” 5., 6., 7. punkts.

Lēmuma pieņemšanas pamatojums:

Birojs saskaņā ar Likuma 23.² pantā noteikto izvērtēja Izstrādātāja 2021. gada 28. oktobra vēstuli Nr. 8.7.2/2021/277/N “*Par stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma nepieciešamību*” un Iesniegumu par Attīstības programmas izstrādi. Ņemot vērā iesniegto informāciju un Likuma 23.² pantā noteiktos Stratēģiskā novērtējuma nepieciešamības kritērijus un piemērojot citas iepriekš minētās tiesību normas un lietderības apsvērumus, Birojs atbilstoši Likuma 23.³ panta 1. punktam secina, ka Attīstības programmai nepieciešams veikt Stratēģisko novērtējumu.

¹ Rīgas plānošanas reģiona Attīstības programma 2014.-2020. gadam pieejama tīmekļa vietnē:
https://geolatvija.lv/geo/tapis#document_1023

Lēmums:

Piemērot stratēģiskā ietekmes uz vidi novērtējuma procedūru Rīgas plānošanas reģiona Attīstības programmai 2021. – 2027. gadam.

Direktore

(*paraksts**)

Daiga Avdejanova

**Dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu*

Lēmums nosūtīts:

1. Rīgas plānošanas reģionam. *E. Adresē.*
2. VVD Lielrīgas reģionālai vides pārvaldei. *E. Adresē.*